

Zahraniční obchod – metodické poznámky

Do rozdělení bývalého Československa se zjišťoval především obchod celé federace. Navíc až do roku 1990 včetně se zahraniční obchod zjišťoval pomocí výkazů, až od roku 1991 se stala oficiálním zdrojem statistiky zahraničního obchodu statistika celní.

Rozdělení na Českou a Slovenskou republiku se provádělo až dodatečně, a to podle sídla PZO (Podnik zahraničního obchodu). Rozdělení nebylo dokonalé (v zásadě však odpovídalo skutečnosti), většina PZO byla na území České republiky, navíc součet českého a slovenského zahraničního obchodu nedal obchod federální, některá federální ministerstva měla rovněž povolení k zahraničně obchodní činnosti.

Do roku 1990 se dovoz a vývoz zjišťoval podle zemí obchodních, od roku 1991 se převzala metodika OSN a EUROSTATu - zjišťování podle země původu (dovoz) a země určení (vývoz).

Po zavedení celní statistiky v roce 1991 a posléze po rozdělení bývalé ČSFR, byly údaje o zahraničním obchodě přepočítány pro potřeby analýz. Nicméně jde jen o přepočty a je nutné je brát s rezervou.

Základní údaje jsou zveřejněny ve Statistické ročence 1994, kdy byly všechny výše uvedené "změny" vzaty v potaz.

V osmdesátých letech byl zahraniční obchod velmi limitován počtem organizací, které měly povolení k zahraničně obchodní činnosti. V polovině osmdesátých let na území federace bylo 61 klasických PZO, z toho se sídlem v ČR 48. Mimo těchto organizací se zahraničním obchodovalo 92 podniků, které měly povolení na dobu neurčitou, z toho 60 jich bylo v ČR.

Je přiložen vývoj počtu firem provádějících zahraničně obchodní činnost od konce devadesátých let a v prvním desetiletí třetího tisíciletí.

Kvalitativní změny zahraničního obchodu v průběhu uplynulých let dokumentují tabulky o vývoji zbožové struktury zahraničního obchodu a i o vývoji zahraničního obchodu s "High Technology Products". Údaje jsou propočteny podle metodiky OECD a připravuje je MPO.

Údaje v jednotlivých tabulkách jsou zpracovány z hodnot v Kč a následně zaokrouhleny na miliony, miliardy; proto se mohou vyskytnout drobné diference v součtech.